

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2018

Subject Name : Human Resources Management-I

Subject Code : 4CO03HRM1

Branch: B.Com (Gujarati)

Semester : 3

Date :14/12/2018

Time : 02:30 To 05:30

Marks : 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

Q-1

Attempt the following questions:

(14)

- a) કોઈ પણ વ્યવસ્થાતંત્રની સફળતાનું રહસ્ય કોના પર આધારિત છે? 1
 (a) માનવ તત્ત્વ પર (b) યંત્રસામગ્રી પર (c) માલસામગ્રી પર (d) બજાર પર
- b) સંચાલન અને કર્મચારી સંચાલન બન્ને એકજ છે, તેમને ક્યારેય જુદા પાડી શકાય નહિં, સંચાલન એટલેજ ... 1
 (a) કાયમી સંચાલન (b) કર્મચારી સંચાલન (c) કાર્યકારી સંચાલન (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- c) ભવિષ્યમાં કેટલા અને કેવા પ્રકારના કર્મચારીઓની જરૂર પડશે અને કેટલે અંશે આ માંગ પૂરી થશે તેનું આધારણ કરવાનો પ્રયાસ એટલે... 1
 (a) માનવ સંસાધન સંચાલન (b) માનવ સંસાધન વિકાસ
 (c) માનવ સંસાધન આયોજન (d) કોઈ પણ નહિં
- d) સામાન્યતઃ માનવ સંસાધન આયોજનનાં તબક્કા કેટલાં છે? 1
 (a) બે (b) ત્રણ (c) ચાર (d) પાંચ
- e) એ કાર્યનો વિસ્તૃત અભ્યાસ છે? 1
 (a) કાર્યવર્ણન (b) કાર્યવિશ્લેષણ (c) કાર્યમૂલ્યાંકન (d) ઉપરમાંથી એક પણ નહિં
- f) “પરિબળોની તુલના પદ્ધતિ” કોની મુખ્ય પદ્ધતિ છે? 1
 (a) કાર્યમૂલ્યાંકન (b) કાર્યવર્ણન (c) કાર્યવિશ્લેષણ (d) કર્મચારી મૂલ્યાંકન
- g) યોગ્ય જગ્યા માટે, યોગ્ય સંખ્યામાં, યોગ્ય સમયે, યોગ્ય માણસો પ્રાપ્ત કરવા તેને શું કહેવાય છે? 1
 (a) ભરતી (b) બદલી (c) બઢતી (d) બરતરફ
- h) રોજગાર વિનિમય કેન્દ્રોએ કર્મચારી ભરતી માટેનું ... કહેવાય. 1
 (a) કઈ પણ નહિં (b) આંતરીક પ્રાપ્તિસ્થાન (c) બાહ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનો (d) પ્રત્યક્ષ પ્રાપ્તિસ્થાન
- i) એટલે કામદારોને એકમની માલિકી, સંચાલન અને નફાની વહેંચણીમાં ભાગીદાર બનાવવા. 1
 (a) સહભાગીદારી (b) નફાભાગ (c) વેતન + કમિશન (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- j) નીચેના પૈકી કઈ વેતન પ્રથાને વ્યક્તિગત પ્રોત્સાહક વેતન પ્રથા કહેવામાં આવે છે? 1

- (a) હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના (b) પ્રિસ્ટમેનની યોજના (c) સમય વેતન પ્રથા (d) કાર્યવેતન પ્રથા
- k) કરવીએ માલિકની ફરજ છે અને તે પ્રવૃત્તિઓનો લાભ લેવોએ મજૂરોનો અધિકાર છે. 1
- (a) માલિક કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ (b) મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિ
- (c) મજૂર વિવાદ પ્રવૃત્તિ (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- l) કામદાર નિવૃત્તિ વખતે તેને પ્રોવિડન્ટ ફંડ ઉપરાંત નીચેના પૈકી કઈ રકમ મળવાથી કામદારને પ્રાણવાયુ સમાન લાગે છે? 1
- (a) બોનસ (b) ગ્રેજ્યુઈટી (c) કદરદાની (d) આમાંથી એક પણ નહિં
- m) ભારતમાં ઔદ્યોગિક સંગઠન ચળવળની શરૂઆત કયા વર્ષથી શરૂ થઈ? 1
- (a) 1857 (b) 1878 (c) 1875 (d) 1887
- n) AITUCનું આખું રૂપ-નામ શું? 1
- (a) All India Trade Union Committee (b) All India Trade Union Congress
- (c) Ahmedabad Industrial Trade Union Corporation
- (d) All India Trade Union

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

- Q-2 Attempt all questions (14)**
- (a) માનવ સંસાધન સંચાલનના લક્ષણો જણાવો. 7
- (b) માનવ સંસાધન આયોજનના હેતુઓ સમજાવો. 7
- Q-3 Attempt all questions (14)**
- (a) માનવ સંસાધન આયોજનની પ્રક્રિયા ચર્ચો. 14
- Q-4 Attempt all questions (14)**
- (a) કામગીરી મૂલ્યાંકનના લભો જણાવો. 7
- (b) કાર્યવિશ્લેષણની ઉપયોગિતા જણાવો. 7
- Q-5 Attempt all questions (14)**
- (a) માનવ સંસાધન ભરતીના બાહ્ય પ્રાપ્તિ સ્થાનો જણાવો. 7
- (b) પસંદગીની પ્રક્રિયા ચર્ચો. 7
- Q-6 Attempt all questions (14)**
- (a) આદર્શ વેતન પ્રથાના લક્ષણો સમજાવો. 7
- (b) પ્રાચીન પરંપરાગત વેતન પ્રથાઓ સમજાવો. 7
- Q-7 Attempt all questions (14)**
- (a) કામદાર મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિની જરૂરિયાત સમજાવો. 7
- (b) મજૂર કલ્યાણ સામાજિક સલામતીને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો. 7
- Q-8 Attempt all questions (14)**
- (a) મજૂરસંઘના પ્રકારો જણાવો. 7
- (b) મજૂરસંઘ પ્રવૃત્તિના ધીમા વિકાસના કારણો જણાવો. 7

